

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0222U003029

Державний реєстраційний номер: 0121U111256

Відкрита

Дата реєстрації: 17-02-2022

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Контроверсійні практики розвитку прикордоння: світовий досвід узгодження суперечностей

Початок етапу: 05-2021

Закінчення етапу: 12-2021

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Державна установа "Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України"

Код ЄДРПОУ/ІПН: 21570552

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Адреса: вул. Леонтовича, буд. 5, м. Київ, 01054, Україна

Телефон: 380442354499

E-mail: office.ivinanu@nas.gov.ua

E-mail: ivinanu@gmail.com

WWW: <http://ivinas.gov.ua>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Державна установа "Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України"

Код ЄДРПОУ/ІПН: 21570552

Адреса: вул. Леонтовича, буд. 5, м. Київ, 01054, Україна

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Телефон: 380442354499

E-mail: office.ivinanu@nas.gov.ua

E-mail: ivinanu@gmail.com

WWW: <http://ivinas.gov.ua>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6541030

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 226.000 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Контроверсійні практики розвитку прикордоння: світовий досвід узгодження суперечностей

Назва роботи (англ)

Controversial practices of the development of border areas: the world experience of harmonization contradictions

Реферат (укр)

Проаналізовано особливості історичного та соціокультурного розвитку прикордонних ареалів у країнах світу. Доведено існування взаємозв'язку актуальної проблематики прикордоння з базовими тенденціями розвитку міжнародних відносин. З'ясовано основні передумови та закономірності, які обумовлюють успішний розвиток співпраці суміжних регіонів різних країн та передбачають досягнення переконливих позитивних результатів. Встановлено, що безпосереднім негативним наслідком сучасних світових процесів стало зростання нестабільності у глобальному масштабі, збільшення кількості, часто спровокованих ззовні, міждержавних конфліктів, які зазвичай відбуваються саме у зоні прикордоння на ґрунті взаємних претензій на спірні території. Показано, що врегулювання суперечок навколо приграниччя за допомогою міжнародного права у наш час стає все більш ускладненим як внаслідок давнього походження цих взаємних непорозумінь, так і через зростання правового нігілізму. Доведено, що важливою передумовою успішного вирішення будь-яких прикордонних конфліктів є динамічний соціально-економічний та технологічний розвиток країн, на периферії яких проживають національні меншини, та їх залучення до спільних геополітичних і гео економічних проєктів.

Реферат (англ)

The peculiarities of historical and socio-cultural development of border areas in the countries of the world are analyzed. The existence of the connection between the current border issues and the basic trends in the development of international relations has been proved. The main preconditions and regularities that determine the successful development of cooperation between neighboring regions of different countries and provide for the achievement of convincing positive results have been clarified. It has been established that the direct negative consequence of modern world processes has been the growth of global instability, an increase in the number of interstate conflicts, often provoked from outside, which usually occur in the border area on the basis of mutual claims to disputed territories. It has been shown that the settlement of border disputes with the help of international law is becoming increasingly difficult today, both due to the long-standing origins of these mutual misunderstandings and the growing legal nihilism. It is proved that an important prerequisite for the successful resolution of any border conflicts is the dynamic socio-economic and technological development of countries inhabited by national minorities, and their involvement in joint geopolitical and geoeconomic projects.

Індекс УДК: 94, 94 : 327 (100)

Коди тематичних рубрик НТІ: 03.09.03

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Контроверсійні практики розвитку прикордоння: світовий досвід узгодження суперечностей

Назва продукції (англ): Controversial practices of border development: the world experience of reconciling contradictions

Очікувані результати: Методи, теорії, Аналітичні матеріали

Галузь застосування: 73.20.2 Дослідження та розробки в галузі гуманітарних та суспільних наук

Опис продукції (укр): Проаналізовано особливості історичного та соціокультурного розвитку прикордонних ареалів у країнах світу. Доведено існування взаємозв'язку актуальної проблематики прикордоння з базовими тенденціями розвитку міжнародних відносин. З'ясовано основні передумови та закономірності, які обумовлюють успішний розвиток співпраці суміжних регіонів різних країн та передбачають досягнення переконливих позитивних результатів. Встановлено, що безпосереднім негативним наслідком сучасних світових процесів стало зростання нестабільності у глобальному масштабі, збільшення кількості, часто спровокованих ззовні, міждержавних конфліктів, які зазвичай відбуваються саме у зоні прикордоння на ґрунті взаємних претензій на спірні території. Показано, що врегулювання суперечок навколо приграниччя за допомогою міжнародного права у наш час стає все більш ускладненим як внаслідок давнього походження цих взаємних непорозумінь, так і через зростання правового нігілізму. Доведено, що важливою передумовою успішного вирішення будь-яких прикордонних конфліктів є динамічний соціально-економічний та технологічний розвиток країн, на периферії яких проживають національні меншини, та їх залучення до спільних геополітичних і геоekonomічних проєктів.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Вирішення найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі

Стадія завершеності НТП: Ідея, концепція, Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 05.2021-12.2021

Виробник продукції: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України»

Споживачі продукції: Президія НАН України, органи державної влади України, науковці, громадські діячі

Перспективні ринки: Україна

Права інтелектуальної власності: В Україні

Форми та умови передачі продукції: Акт здачі-приймання наукового проєкту

7. Бібліографічний опис

1. Кудряченко А.І. Південний Тіроль – історичний шлях до автономії. Сторінки історії. № 52. С. 283-298. (Web of Science).
2. Кудряченко А.І. Південно-тірольське питання – подразник відносин Італії та Австрії. Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 21-22 квітня 2021 р. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2021. С. 65-72.
3. Andrii Kudriachenko. The German minority in post-war Czechoslovakia: the tragic page of history. 25. Münchner Bohemisten-Treffen, 5. März 2021. Exposé Nr. 13. URL: https://www.collegium-carolinum.de/fileadmin/data_cc/Veranstaltungen/2021-Bohemistentreffen/2021-Exposes/2021-13-Kudriachenko-German_minority_in_post-war_Czechoslovakia.pdf
4. Солошенко В.В. Повернути чи залишити? Долі культурних цінностей – невирішена проблема у відносинах Німеччини та Польщі. Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 21-22 квітня 2021. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2021. С. 219-224.
5. Viktoria Soloshenko. Joining of the Visegrad Four Countries the EU (on the Example of relations with the Czech Republic and Slovakia). 25. Münchner Bohemisten-Treffen, 5. März 2021. Exposé Nr. 15. URL: https://www.collegium-carolinum.de/fileadmin/data_cc/Veranstaltungen/2021-Bohemistentreffen/2021-Exposes/2021-15-Soloshenko-Joining-of-the-Visegrad-Four-Countries-the-EU.pdf.
6. Солошенко В.В., Чекаленко Л.Д. Проблема польсько-німецького кордону як дискурс міждержавного непорозуміння. Вчені записки Таврійського національного університету. Серія Історичні науки. 2021. Том 32 (71). № 4.
7. Деменко О.Ф. Греко-турецькі відносини: сучасний стан і можливості зниження конфронтаційного потенціалу. Науковий щорічник «Україна дипломатична». Випуск XXII. 2021. С. 635-650.
8. Деменко О.Ф. Греко-турецькі відносини: історія та сучасність. Історія, культура, пам'ять у науковому вимірі: стан, перспективи: Матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ, 21 травня 2021 р. К.: Арт Економі, 2021. С.

9. Шморгун О.О. Проблеми прикордонних відносин у політиці національних держав (засоби протидії сепаратизму та анексії). Суспільно-політичні процеси. Наукове видання Академії політичних наук України. Київ: видавництво Політія, 2021. Випуск 2 (18). 2021. С. 46-131.
10. Потехін О.В., Фесенко В.М. Особливості функціонування сухопутного кордону США в умовах пандемії «COVID-19». Зовнішні Справи. № 6. Том 31. 2021. С. 20-25.
11. Розумюк В.М. Контroversійні практики в історії сербо-хорватських відносин. Проблеми всесвітньої історії. № 3 (15). 2021. С. 92-105
12. Толстов С.В. Теоретико-методологічні аспекти дослідження феномену прикордонних зв'язків. Проблеми всесвітньої історії. № 1 (17). 2022.
13. Мітрофанова О.О. Досвід та особливості узгодження суперечностей між Німеччиною та Францією. Проблеми всесвітньої історії. № 3 (15). 2021. С. 106-124.
14. Прип'як Є.О. Китайсько-в'єтнамські відносини: від суперечностей до партнерства. Проблеми всесвітньої історії. № 1 (17). 2022.
15. Перга Т.Ю. Відносини Угорщини з сусідніми країнами у XX – на початку XXI століття. Проблеми всесвітньої історії. № 3 (15). 2021. С. 74-91.
16. Швед В.О. Індійсько-пакистанське прикордоння: історичний розвиток та сучасні засади узгодження суперечностей. Проблеми всесвітньої історії. № 3 (15). 2021. С. 140-150.
17. Метельова Т.О. Практика розв'язання суперечностей між Японією та Південною Кореєю: історичний досвід. Інформаційно-аналітична газета Контраст. 29.12.2021. URL: <http://www.kontrast.org.ua/news/3058.html>

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 192

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Деменко Олександр Федорович (к. політ. н., доц.)
 Мітрофанова Оксана Олександрівна (к. політ. н., с.н.с.)
 Метельова Тетяна Олександрівна (к. філос. н., доц.)
 Перга Тетяна Юріївна (к. і. н., с.н.с.)
 Потехін Олександр Володимирович (д.і.н., с.н.с.)
 Прип'як Євген Олександрович (к. е. н.)
 Розумюк Володимир Михайлович (к.політ.н., с.н.с.)
 Солошенко Вікторія Віталіївна (к. і. н., доц.)
 Толстов Сергій Валеріанович (к. і. н., доц.)
 Фесенко Микола Васильович (д. політ. н., с.н.с.)
 Чекаленко Людмила Дмитрівна (д. політ. н., професор)
 Швед В'ячеслав Олександрович (к. і. н., доц.)
 Шморгун Олександр Олександрович (к.філос.н., доц.)

Керівник організації:

Кудряченко Андрій Іванович (д.і.н., професор)

Керівники роботи:

Кудряченко Андрій Іванович (д.і.н., професор)

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.